

nemnande (umkring 1 kr. pr. maal). Eit tilskøtt paa 10 kg. norgesalpeter pr. maal har ikkje auka avlinga og lønsemda noko.

* * *

Etter dei resultat som her ligg fyre, og med studnad i dei forsøk som er utført paa Mæresmyra kann ein soleis peika paa fylgjande gjødselmengder som høvelege til eng paa myr:

Paa nydyrka myr (2 fyrste aara etter oppdyrkinga) 40 kg. super- eller tomasfosfat, 15 kg. kalisalt 40 % og 20—25 kg. norgesalpeter pr. maal.

Som aarleg gjødsling seinare: 15—20 kg. superfosfat eller 20 kg. tomasfosfat, 20 kg. 40 % kalisalt (eller um ein tek store avlingar 25—30 kg. kalisalt) og 10—20 kg. norgesalpeter. Den største mengda av salpeter maa ein bruka so lenge myra er lite molda. Etterkvart som myra daa vert betre molda kann ein minka noko paa kvævegjødsla, og i beste fall taka ho heilt burt; ein maa daa helst paa fyrehand prøva um ein har nokon verknad av kvævegjødsla.

Fleire av desse forsøka er som nemnt utført i fjellbygder, og dei har vist at ein ved god overgjødsling med husdyrgjødsel og kunstgjødsel kann auka høyavlingane munaleg. Etter dei forsøk som *forsøksleidar Foss* har lagt fram viser det seg at høyavlingane ved høveleg gjødsling har auka med 70—80 % paa vanleg aakerjord, og etter desse forsøk kann ein lett auka avlingane med 150—160 % paa myr. «Fjellbonden aktar paa tida,» heiter det i den norske dalevisa, og um han det gjer, so merkjer han seg dette og steller seg deretter.

BERETNING OM MYRFORSØKENE I TRYSIL 1927

14. forsøksår,

Av herredsagronom *Harald Lunde*.

1. Almindelig oversikt.

HØSTEN 1925 blev hele forsøksstasjonen omgrøftet. De nye grøfter laes nu på det nærmeste tvers over de gamle — i myrens dypeste retning med utløp mot syd. Grøftesystemet er ikke helt regelmessig, da grøftene er lagt mest mulig efter de dypeste forsenkninger i undergrunden. Teigbredden varierer fra 12—15 m. og grøftedybden fra 1,0—1,10 m. Som lukkemateriell bruktes tre, — kryss med 1,5 m. mellemrum hvorpå laes raier.

Tælen innfant sig særlig tidlig denne høst. Det blev derfor ikke tid til annet enn avgrøftning. Pløiningen utførtes våren 1926 på velså halvdel av arealet. Resten av arealet pløides høsten 1927. Under pløining og bearbeidning av myren var det meget interessant å iaktta de

forskjellige teigbredders innflydelse på myrens formuldningsgrad. 30 m. teigen var ikke nevneverdig formuldet, 20 m. teigen var dårlig formuldet, 10 m. teigen var derimot ganske bra formuldet; men best formuldet var søndre teig, som i 1923 blev omgrøftet til 10 m. bredde. Den var det nu en fornøielse å ha med å gjøre. Myren smuldret for pløgen. Den ønskelige karakter var oppnådd.

Årsaken til den sene formulding etter så mange års avgrøftning kommer av at myren har været for sur og rå. Teigbredden har været for stor, dessuten har heller ikke grøftene virket som de skulde. Det viser sig også på avlingsresultatene før om årene sammenlignet med dette års avling. Disse og lignende erfaringer fra min virksomhet ellers gjør at jeg i sommer yderligere har gått over til mindre teigbredde, — til hårdere avgrøftning. Teigbredden varierer nu fra 12—15 m. På grasmyr ca. 13 m. og på mosemyr ca. 15 m.

Det bør i denne forbindelse nevnes, at nedbøren i veksttiden er adskillig større i Trysil enn i de øvrige fjellbygder på østlandet. Den utgjør normalt i veksttiden mai—september 403 mm.

Den dype tæle og den store nedbør i mai 1926 gjorde at det blev sent innen man slapp til med pløining av myren. Pløiningen var ferdig 2. juni og de øvrige våronnarbeider tre dager senere.

Der blev anlagt følgende forsøk:

1. Kalkningsforsøk.
2. Engfrøblandingsforsøk.
3. Gjødslingsforsøk.

Kalkningsfeltet er anlagt efter følgende plan:

- o. Ingen kalk.
- I. 125 kg. brent kalk pr. dekar.
- II. Ingen kalk.
- III. 125 kg. brent kalk pr. dekar.

Engfrøfeltet er anlagt efter denne plan:

- I. 4,0 kg. timotei pr. dekar.
- II. 4,0 „ engsvingel pr. dekar.
- III. 3,5 „ timotei + 0,75 kg. rødkløver pr. dekar.
- IV. 3,5 „ timotei + 0,75 „ alsikekløver pr. dekar.

De store mengder timotei kommer av at det er annen sort vare som er anvendt.

Samtlige felt er tilsådd uten oversæd og gjødset med 15 kg. tomasfosfat, 20 kg. kalisalt 40% og 7 kg. norgesalt peter pr. dekar. Feltene blev slått uten at avlingen blev veiet i 1926.

Våren 1927 var særdeles sen og kald. Når mai undtas var nedbøren i veksttiden ekstra ordinær stor. I juni falt det således ca. 2,7 ganger så meget nedbør som normalt.

Kunstgjødsele blev utsådd 8. juni og høstningen — som blev avbrutt av regn — fant sted den 17. og 31. august.

Tabell I.
Oversikt over nedbøren i Trysil 1927.

Måned	Nedbør i mm.	
	1927	Middels for 28 år
Mai	26,1	56,3
Juni	138,0	50,3
Juli	126,9	93,2
August	133,6	105,2
September	148,2	68,1
Oktober	101,4	80,1
Sum, mai—oktober	674,2	453,2
Sum 1. maj — 31. august	424,6	305,0

Feltene var i vinterens løp tildelt en mindre pen behandling av jordrotter. Baukene blev jevnet til på beste måte, og ved høstningen kunde det ikke merkes nogen nevneverdig skade av besøket.

2. Kalkningsfeltet.

Dette forsøk er anlagt på samme sted som det i 13 år før drevne kalk og grusningsfelt med 3 gjentagelser av hver rute. De ukalkede ruter o ligger på samme sted som de ukalkede og ugrusede ruter før har ligget. Der I rutene ligger blev det for 15 år siden kalket med 4 hl. kalk pr. dekar, II rutene var da gruset med 80 lass grus pr. dekar og III rutene med 4 hl. kalk + 80 lass grus pr. dekar. Som før nevnt blev rutene I og III våren 1926 tilført 125 kg. brent kalk pr. dekar. Hele feltet gjødsledes samtidig med 20 kg. superfosfat 20 kg. kalisalt og 15 kg. norgesalt peter pr. dekar.

Tabell II.
Kalkningsfeltet på Enebo 1927.

Kalk pr. dekar. Tilført 1926	Avling 1927. 1 års eng		
	Duggfritt gras kg. pr. dekar	Tørr rest av 1 kg. gras	Tørt høi kg. pr. dekar
0. Ingen kalk	1 640,—	} 0,40	656,—
I. 125 kg. brent kalk	1 696,—		678,—
II. Ingen kalk	1 702,—		681,—
III. 125 kg. brent kalk	1 792,—		717,—

Resultatet fremgår av tabell II. Det viser ikke noget stort og greit utslag for kalkningen, men det bør i denne forbindelse huskes, at resultatet omfatter kun ett års forsøk og derav å utlede nogen sikker slutning vil være i høi grad forhastet.

3. Engfrøfeltet.

Dette er et ganske enkelt engfrøfelt, som er gjødslet som kalkningsfeltet. Det er tre gjentakelser av hver rute.

Det som særpreger første års resultat av dette forsøk er den forholdsvis store avling av engsvingel i sammenligning med timotei og av alsikekløver sammenlignet med rødkløver.

Efter tidligere forsøk har timotei været engsvingel rent overlegen i avlingsresultat. Det samme blir formodentlig også tilfelle nu, når resultatet av flere års forsøk foreligger, da engsvingelen her ikke har vist nogen stor varighet. Blanding IV 3,5 kg. timotei + 0,75 kg. alsikekløver er de andre rent overlegen med den pene avling av 774 kg. tørt høi pr. dekar, eller 124 kg. mere enn blanding III 3,5 kg. timotei + 0,75 kg. rødkløver.

Resultatet fremgår av tabel III.

Tabel III.

Engfrøfeltet på Enebo 1927.

Engfrøblandinger og utsæds- mengder i kg. pr. dekar	Avling 1927. I års eng		
	Duggfritt gras kg. pr. dekar	Tørr røst av 1 kg. gras	Tørt høi i kg. pr. dekar
I. Timotei 4 kg.	1 347	0,46	620
II. Engsvingel 4 kg.	1 510	0,44	664
III. Timotei 3,5 kg. } Rødkløver 0,75 kg. } 4,25 kg.	1 547	0,42	650
IV. Timotei 3,5 kg. } Alsikekl. 0,75 kg. } 4,25 kg.	1 800	0,43	774

4. Gjødslingsfeltet.

Dette er anlagt efter samme plan som tidligere forsøk av samme sort i Trysil, dog er det den forskjell, at kalimengden i rute 4 er forhøiet fra 10 kg. til 30 kg. pr. dekar.

Resultatet fremgår av tabell IV.

Det beste resultat har allsidig gjødsling med 20 kg. superf., 20 kg. 40% kali og 20 kg. norgesalpeter gitt, nemlig 793 kg. tørt høi pr. dekar. I forhold til ugjødslet har denne gjødsling øket avlingen med 340 kg. tørt høi pr. dekar. Ser man på utslagene for de enkelte verdistoffer har kvelstoff gitt det største utslag, dernest kommer kali og så fosforsyre, idet uten salpeter har gitt en meravling i forhold til ugjødslet av 119 kg., uten kali 147 kg. og uten fosforsyre 200 kg. tørt høi pr. dekar.

Tabell IV. Gjødslingsfeltet på Enebo 1927.

Gjødsling pr. dekar	Avling 1927. 1 års eng	
	Duggfr. gras kg. pr. dekar	Tørr rest av 1 kg. gras Tørr høi kg. pr. dekar
o. Ugjødslet	1133	453
I. 20 kg. superfosf. + 20 kg. kali 40% + 20 kg. n.salp.	1983	793
II. 20 » » + 20 » » » + 0 » »	1430	572
III. 20 » » + 0 » » » + 20 » »	1500	600
VI. 0 » » + 20 » » » + 20 » »	1633	653
V. 30 » » + 20 » » » + 20 » »	1817	727
VI. 20 » » + 30 » » » + 20 » »	1960	784
VII. 20 » » + 20 » » » + 10 » »	1393	557

Med avlingsresultatet på forsøksstasjonen i sommer er jeg godt fornøid. Efter den grundige avgjøftning som nu er utført må en tro at resultatet i årene fremover også blir tilfredsstillende.

BRENTORVDRIFTEN

VED *Det Norske Myrselskaps Forsøksanstalt i Torvbruk, Våler i Solør*, har brentorvdriften vært innstillet i flere år og man har hatt liggende en beholdning av tildels frostskaadet torv. I den forløpne vinter har der vært en del efterspørsel og beholdningen er nu utsolgt. Da der i bygden neste vinter kan påregnes solgt omkr. 400 m.³ lufttør brentorv har myrselskapets styre i møte 12 mai besluttet påny å igangsette brentorvdriften foreløbig med en produksjon tilsvarende det stedlige forbruk. Senere kan tilvirkningen økes etterhvert som behovet melder sig.

At *Det Norske Myrselskap* på denne måte bidrar til å bringe vårt lands brentorvdrift på fote igjen, vil sikkert bli hilset med tilfredshet av alle nasjonaløkonomisk interesserte. Forhåpentlig vil brentorvdriften snart bli av likeså stor betydning, som før krigen. Foreløbig er betingelsene for lønnende brentorvdrift sikrest i innlandsdistriktene, som erstatning for vedbrensel.

Almenningene på Hedmark, som i alle de siste år har hatt brentorvdrift igang, skal fortsette. *Loten Almenning* akter i år å utvide driften, på grunn av den innskenkede vedleveranse. *Stange Herredsstyre* har besluttet å søke *Torvlånefondet* om et driftslån på kr. 4000 for å gjenopta brentorvdriften på *Nødslemyren*. *Magnor Torvfabrik* i *Eidskog*, som også var igang forrige år, er et privat anlegg, der selger torv og skal fortsette. *Raufoss Ammunisjonsfabrikker* tilvirker store mengder brentorv til eget bruk. *Norges Landbrukshøiskole*, som med fordel benytter brentorv til centralopvarming, akter i år å drive med full produksjon. *Sandherreds Kommune* pr. *Sandefjord* fortsetter sin brentorvfabrikasjon også i år. Flere andre brentorvanlegg rundt om i landet kommer visstnok også igang.